

İNFORMASIYA KOMMUNİKASIYA TEXNOLOGİYALARININ TƏHSİLƏ TƏTBİQİ

UOT 37.

Nərminə İsrəfil qızı Məmmədova
pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru

ÖYRƏNMƏ TIPLƏRİ. TƏDRİS RESURSLARINDAN İSTİFADƏ MƏSƏLƏSİNDƏ ÖYRƏNMƏ TIPLƏRİNİN ROLU

Нармина Исрафил гызы Мамедова
доктор философии по педагогике

ВИДЫ ОБУЧЕНИЯ. РОЛЬ ТИПОВ ОБУЧЕНИЯ В ИСПОЛЬЗОВАНИИ УЧЕБНЫХ РЕСУРСОВ

Narmina Mamedova Israfil
doctor of philosophy in pedagogy

TYPES OF LEARNING. THE ROLE OF LEARNING TYPES IN THE USE OF TEACHING RESOURCES

Xülasə: Şagirdlərin intellekt qabiliyyətlərinin aşkar edilməsi və inkişaf etdirilməsində öyrənmə tipləri böyük əhəmiyyət kəsb edir. Öyrənmə forması şagirdlərin daha səmərəli öyrənmə yollarını ifadə edir. Məqalədə öyrənmə tiplərinin mahiyyəti, xarakterik əlamətləri, həmçinin bu problemlə bağlı aparılan tədqiqatlar öz əksini tapır. Öyrənmə tiplərinin tətbiqi prosesində müəllimlərə bir sıra tövsiyələr verilmişdir.

Açar sözlər: məktəb, tədris prosesi, tədris resursları, öyrətmə, öyrənmə tipi, öyrənmə forması, səmərəli öyrənmə

Резюме: В статье отмечается важность типов обучения, связанных с выявлением и развитием интеллектуальных способностей учащихся. Автор отмечает, что форма обучения выражает способы более эффективного обучения студентов. Значимость статьи – сущность обучения, характерные атрибуты и исследования по этому вопросу. Ряд рекомендаций был дано учителям во время применения стилей обучения.

Ключевые слова: школа, учебный процесс, учебные ресурсы, преподавание, тип обучения, форма обучения, эффективное обучение

Summary: The types of learning involved in discovering and developing students' intellectual abilities are of great importance. The form of learning expresses the ways in which students learn more effectively. The essence of the article is the essence of the learning, the characteristic attributes, and the research on this issue. A number of recommendations were given to teachers during the application of learning styles.

Key words: school, teaching process, teaching resources, teaching, type of learning, learning form, effective learning

Tədris resurslarından istifadə məsələsində şagirdlərin öyrənmə formalarının müəyyən edilməsi böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Tədris materialının mənimsənilməsi üçün tədris resursunun köməyi ilə şagirdin duyğu orqanlarından ən az birinə təsir etməsi lazımdır.

Görmə orqanları (vizual) ən çox informasiya qəbul etmə imkanına malikdir. Eşitmə kanalının imkanı buna nisbətən azdır. İnsan bütün məlumatların 75 faizini görmə, 13 faizini eşitmə kanalının və 12 faizini digər orqanların köməyi ilə alır (1, 147.)

Hər bir şagirdin özünəməxsus bioloji və inkişaf xüsusiyyətləri vardır. Bu da şagirdlərin bilik və bacarıq əldə etmə, öyrənmə formasına təsir edir. Eyni bir mövzunu öyrənərkən şagirdlər maraqlı, meyl və tələbatlarına görə fərqli metodlardan istifadə edə bilirlər. Şagirdlərin birbirlərindən fərqli öyrənmə formasına sahib olması artıq bütün pedaqoqlar tərəfindən bir mənalı qəbul edilir. Əgər öyrənmə mühiti şagirdin öyrənmə xüsusiyyətlərinə görə təşkil edilərsə, öyrənmənin keyfiyyəti və səmərəsi də artır. Öyrənmə forması fərdlərin daha səmərəli öyrənmə yollarını ifadə edir. Müəllim tədris prosesində görmə, eşitmə, hərəkət fəaliyyət vasitəsi ilə öyrənənləri nəzərə almalı, onlara müvafiq strategiyalar tətbiq etmələri vacib amildir.

Şagirdlərin öyrənmə formaları istiqamətində bir çox araşdırmalar aparılmış və sinif mühitində fərqli öyrənmə modelləri irəli sürülmüşdür (2,3,4,5,6). Bunlardan qabaqcıl ölkələrin təhsil sistemində prioritet hesab olunan Dunn və Dunn "Öyrənmə tipi modeli", Felder modeli, Üçtipli öyrənmə modeli diqqəti daha çox cəlb edir. Onlardan məktəblərdə tətbiq yollarını da göstərməsi baxımından Dunn və Dunn "Öyrənmə tipi modeli" digərlərindən daha üstündür. Aşağıda Dunn və Dunn "Öyrənmə tipi modeli" ilə bağlı ətraflı məlumat verilir.

Dunn və Dunn "Öyrənmə tipi modeli" 1967-ci ildə R. Dunn və K. Dunn tərəfindən irəli sürülmüşdür. "Öyrənmə tipi modeli" öyrəndənlər (müəllimlər) üçün görmə, eşitmə, hərəkət fəaliyyət vasitəsi ilə öyrənən şagirdləri müəyyən edərək, onların necə öyrənə biləcəklərinə, öyrənmə tiplərinə (öyrənmə şəkillərinə) uyğun təlim strategiyaları məsələsində məlumatı təmin edir (5,6).

Dunnların öyrənmə tiplərinin tətbiq prinsipləri bunlardır: şagirdlərin çoxu öyrənə bilər; təhsil mühiti, tədris resursları fərdi öyrənmə formasına görə təşkil edilə bilər; hər şagirdin öyrənmə qabiliyyəti vardır, amma bu qabiliyyətlər fərqlidir; öyrənmə tiplərinə görə təşkil edilən tədris prosesi şagirdin müvəffəqiyyətini artırır; müəllimlər öyrənmə tiplərini tədris prosesində diqqət mərkəzində saxlamalıdır.

Dunnların modelinin əsasını öyrənməni istiqamətləndirmədə şagirdin daxili qabiliyyətinə təsir edən xarici amillərin təsirlərinə verdiyi reaksiyalara əsaslanır. Həmin amillər bunlardır:

mühit amilləri: tədris avadanlıqları və resursları, istilik, işıq, səs, rəng və s.; duyğu, hissi amillər: hisslər və vərdişlər; sosioloji amillər: fərdi və ya qrupla iş seçimi; fizioloji amillər: yaş, duyğu orqanlarının fəaliyyət səviyyəsi, bədənin fiziki vəziyyəti və qidalanma; psixoloji amillər öyrənmə tərzinə təsir edir (5, 6).

Bu modeldə iki öyrənmə forması vardır. 1. Analtik şagirdlər: beynin daha çox sol yarımkürəsini istifadə edir, induktiv olub (xüsusidən ümumi, ayrı-ayrı müşahidələrdən ümumi nəzəri nəticələr çıxaran), səliqəli və intizamlıdır, səs-dən narahat olur, eyni anda tək işə fokuslanır.

2. Tam, bütöv öyrənən şagirdlər. Beynin daha çox sağ yarımkürəsini istifadə edir, tam deduktiv (ümumi nəzəri nəticədən xüsusi nəticələr çıxaran) olub, fikri dağınıqdır, səs-küydən narahat olmur, eyni anda birdən çox işə fokuslanma bilir.

Dunn və Dunn öyrənmə tipi modelinə görə, şagirdlərin vizual, audio, hərəkətli (kinestetik) olmaqla, üç növ öyrənmə tipi vardır.

Vizual öyrənmə tipli şagirdlər: tam olaraq öyrənə bilmələri üçün mövzunun mütləq vizual resurslarla dəstəklənməsi lazımdır. Xəritə, şəkil, sxem, qrafik kimi vizual resurslarla, həmçinin kompüter proqramlarından istifadə edərək, daha asan öyrənirlər və bu resurslarla öyrəndiklərini daha yaxşı xatırlayırlar. Məlumat və anlayışları simvol və şəkillərə çevirmələri qavramanı və yaddaşda daha yaxşı qalmasını asanlaşdırır, öyrənmək üçün görmələri və ətraflı öyrənmədən əvvəl ümumi təsəvvürün yaranması lazımdır. Yazarkən, oxuyarkən rəngli qələmlər istifadə etməli, əhəmiyyətli mövzuların altını qızılı rəngli qələmlə çəkməlidir. Dərs dinləyərkən qeyd etmələri faydalıdır. Öyrəndiklərini qısa qeydlər götürərək gücləndirməlidir. Vizual şagirdlər əgər müəllim dərsi izaha edərkən, qeyd etmirlərsə dərsdən asanca uzaqlaşa bilərlər. Bu şagirdlər yazılı istiqamətlərə ehtiyac duyurlar. Ümumiyyətlə, bu şagirdlərin öyrənmələri üçün verbal metod uyğun deyildir. Öyrənməsi lazım olan resursları özünə görə seçərlərsə, mütəşəkkil çalışmaları təmin olunur.

Vizual öyrənmə tipli şagirdlər şərh edərkən qavradıqlarını tam, bütүн olaraq şərh etmə meyindədirlər. Ümumiyyətlə, şəxsi həyatlarında intizamlı və səliqəlidirlər. Dağınıq bir masada öyrənə bilməzlər, əvvəl masanı özlərinə görə

səliqəyə salır, daha sonra işə başlayırlar. Çantaları, şkafları həmişə səliqəlidir. Bir şey düşünərkən gözləri yuxarı doğru baxır. Həll etməyə çalışdığı problem bir neçə mərhələli isə hər mərhələnin necə olduğunu və keçisiylə əlaqədar şərhli məlumatlar yazmalıdır. Vizual şagirdlərin çalışa biləcəkləri yığcam, qarışıq və gurultu olmayan bir yerə ehtiyacları vardır. Bu şagirdlər səsli-küylü, qarışıq, gurultulu sinifdə öyrənə bilməzlər. Dərsə hazırlaşarkən səssiz bir mühitdə və tək başına olmalıdır. Yazılı imtahanlarda, yazılı tapşırıqlarda daha müvəffəqiyyətlidir.

Güclü tərəfləri: gördüklərini və oxuduqlarını yaxşı xatırlayırlar. Üz-üzə qarşılıqlı təsirə və göz təmasına əhəmiyyət verirlər. Fərqli resurslardan istifadə etməyi xoşlayırlar. Tədris resurslarından, xüsusilə vizual resurslardan istifadə etdikdə daha asan qavrayır və öyrənirlər. Oxumağa düşkündürlər. Yaxşı təşkilatçıdırlar. Geyindiği paltar, çantası, masaları, şkafları və s. təmiz və səliqəlidir. Uzun hədəfli planlar edə bilirlər.

Dərslərini yaxşı oxuma, problemləri həll etmə, düşüncələrini zehni xəritə, grafik, sxem, diaqramlarla ifadə etmə, kağız üzərində grafiki işlər görmə və zehində, təsəvvüründə canlandırma, sözlərin səsinə çox yazılı şəklini xatırlama, uzun müddət çalışma, sürətli oxuma, səssiz mühitdə çalışma onlara xas olan xüsusiyyətlərdir.

Bu öyrənmə tipinə sahib olan şagirdlərlə çalışarkən müəllim yazı lövhəsinə yazarkən, onlara arxasını çevirməməlidir. Çünki bu şagirdlər müəllim danışarkən onun ağzını görmək istəyəcəkdir.

Ən yaxşı öyrənmə formaları: qeyd etmə, öyrəniləcək mövzunun vizual resurslarla, filmlər və çap edilmiş resursların köməyindən istifadə edərək öyrənmədir.

Məktəbdəki çətinlikləri: ediləcəyini görmədən hərəkət etmə, gurultulu, səs-küylü və hərəkətli mühitdə çalışma, vizual resurs olmadan müəllimi dinləmə, müəllimin xoş olmayan xarici görünüşü, səliqəsiz, dağınıq, estetik olmayan sinif mühitində çalışma, diqqətini dağıdan pis işıqlandırma altında çalışma.

Audio öyrənmə tipli şagirdlər: anlamaq və öyrənmək üçün oxumaları və ya duymaları lazımdır. Tam qavramaq üçün əvvəl xırdalıqları ardıcıl şərh etmələri lazımdır. Səsə və musiqiyə həssasdırlar. Söhbət etməyi, başqaları ilə birgə çalışmağı sevirlər. Daha çox danışır, mübahisə edərək, öyrənirlər. Bu səbəbdən sinifdə son də-

rəcə aktivdirlər. Bir şey düşünərkən qulaq xəttinə doğru baxırlar. Bir məlumatı xatırlamaq istədiklərində ümumiyyətlə, o məlumatı verən adamın izahat tərzini və ya daha əvvəl fərdi olaraq etdikləri səsli təkrarı xatırlamağa çalışırlar. Audio öyrənmə tipli şagirdlər çalışma qrupları meydana gətirməli və o qruplarla işləməli, yaxud bir çalışma yoldaşı tapmalıdır. Eşitdiyini xatırladığı üçün mövzuları təkrar edərkən, yüksək səsle oxumalıdır. Mərhələli bir şəkildə öyrənmələri lazım olan şeyləri ardıcıl yazıb, yüksək səs ilə söyləməlidir. Əsas mövzuları və tövsiyələri yüksək səsle oxumalı, təkrarlamaq lazımdır. Problem həll edərkən öz anladığı şəkildə, yüksək səsli, öz sözləriylə ifadə etməlidir. Dərsə hazırlaşarkən səs qeydləri edib, bunları imtahanlara hazırlaşarkən, təkrar istifadə edə bilirlər. Bu şagirdlər dərsə hazırlaşarkən, öyrənərkən səssiz bir yerə, yaxud yüngül səsli mühitə ehtiyac duymurlar. Yüksək səsle oxumaq, maqnitofona yazılmış materialı dinləmək öyrənmələrinə kömək edir. Yaxşı bir nətiq ola bilirlər. Musiqi xatırlamalarını asanlaşdırır. Bir çox adam üçün bir məna ifadə etməyən səs, ritm, melodiya onların bir çox şeyi xatırlamalarını təmin edir. Səs təqlidlərinə uyğundurlar. Mübahisə, müzakirə edilmiş mövzuları yaxşı xatırlayırlar. Bilinməyən sözləri mənasından çıxarırlar. Yüksək səsle oxumaqdan xoşlanırlar. İzahat bacarıqları yazı yazma bacarıqlarından yaxşıdır. Qiymətləndirilməsində şifahi imtahanlar daha uyğundur və bu imtahanlarda daha müvəffəqiyyətli olurlar.

Yüksək səsle danışma, bir müəllimi dinləmə, kiçik və böyük qrup müzakirəsi etmə, çalışma mühitində sözsüz fon musiqi dinləmə, oxuyarkən, nə oxuduğu haqqında öz-özünə və başqalarına danışma, yeni sözləri səsləndirmə müvəffəqiyyətli olmaları bu şagirdlərə xas olan xüsusiyyətlərdir, ən yaxşı öyrənmə yollarıdır.

Məktəbdəki çətinlikləri: sürətli oxuma; uzun müddət səssizcə oxuya bilmə; öyrənməsi istiqamətləndirilməli; vizual resursları əhəmiyyətsiz hesab etmə, oxunması və yazılması üçün vaxt qoyulan testlər istəmə, səssizləşdirilmiş mühitdə oturmaq, danışmağı gözləməmək, mövzunu ətraflı təsəvvür edərək, öyrənmədir.

Kinestetik (hərəkətli) öyrənmə tipli şagirdlər olduqca hərəkətlidirlər. Sinifdə yerlərinə dayana bilməz, davamlı hərəkət etmək istəyirlər. Bu hərəkətlilik uyğun işlərə istiqamətlən-

dirilməzsə, ümumiyyətlə sinifdə problem çıxarırlar. Dərsin izah edilməsi və ya vizual resurslarla zənginləşdirilməsi kinestetik şagirdin öyrənməsində gözlənilən ölçüdə töhfə təmin etməz. Öyrənmə bilmələri üçün mütləq əllərini istifadə edəcəkləri, edərək-yaşayaraq öyrənmə metodlarının tətbiq olunması lazımdır. Düşünərkən aşağı doğru baxarlar, fikirləri dağımıqdır. Yeni bir şey öyrənərkən, hərəkət edərək öyrənməyi sevirlər. Dərsə hazırlaşarkən öz istədiyi yerdə və şəkildə çalışmasına icazə verilməlidir. Çalışarkən əlində qeydlər etmələri və yüksək səs oxumaları təmin edilməlidir, çünki bu üsulla öyrənmə asanlaşır. Çalışarkən hərəkət etməsi məhdudlaşdırılmamalıdır. Laboratoriya işlərinə, praktik fəaliyyətinə daha çox icazə verilməlidir. Mövzu ilə əlaqədar muzey, tarixi yerlər kimi yaşayaraq, öyrənmə biləcəyi yerlərə ekskursiya təşkil edilməlidir. Plastilin, oyun xəmiri, gil və s. əllə ediləcək resurslarla tədris prosesi zənginləşdirilməlidir. Oyunlarda rol alaraq, təcrübə edərək, yazaraq çalışdıqda daha səmərəli öyrənirlər. Dərsə hazırlaşarkən tez-tez ara verməyə ehtiyac duyurlar. Sözləri, ya da şifahi məlumatları öyrənərkən onları yazır, ya da gildən düzəldirlər. Öyrənərkən əllərini istifadə edə biləcəyi hər fürsət şagirdə köməkçi olur. Dərsə hazırlaşarkən hərəkət edə bilirlər. Etdikləri və ya ediləni yaxşı xatırlayırlar. Oyunları çox sevirlər: ya əyləndirilməlidirlər, ya da əylənməlidirlər. Tədris prosesində aktiv iştirakı sevirlər. Bir neçə mövzuda eyni anda birdən çalışa bilirlər. Dram və teatrı xoşlayırlar. Hərəkət ehtiva edən hekayə kitablarını oxumağı sevirlər.

Adətən belə şagirdlər müəllimləri tərəfindən müvəffəqiyyətsiz olaraq görülür. Əslində isə bu şagirdlər yaradıcıdır. Əllərini istifadə edə biləcəkləri fürsətlər axtarırlar. Sinifdə fəaliyyətləri yaxşı təşkil edilməlidir. Bu şagirdlərin hərəkətliliklərindən sinifdə faydalanmaq olar. Məsələn, sinif tədbirlərini təşkil edə bilirlər, sinfin təmizlənməsinə köməkçi olurlar, ya da hərəkət tələb edən digər işləri edə bilirlər.

Bu şagirdlər dərsə hazırlaşmaq üçün səsiz bir yerə ehtiyac duyurlar. Yüksək səs oxumaqla, ya da SD, DVD, maqnitofona yazılmış materialı dinləməklə öyrənmələrini asanlaşdırırlar. Başqa bir yolla çalışmaq da, bu şagirdlər üçün effektiv ola bilər. Bu şagirdlərə əvvəldən yazılmış məlumatı dinlədə bilərsiniz. Bu müm-

kün olmazsa öz özlərinə yüksək səs oxumalarına, ya da bir yoldaşı oxuyarkən dinləmələrinə icazə verilməlidir.

Əzələ hərəkəti tələb edən idman yarışlarında (qaçmaq, tullanmaq, güləşmək və s.), rəqs, ekskursiya kimi fəaliyyətlərdə müvəffəqiyyətli olmaları bu şagirdlərə xas olan xüsusiyyətlərdir.

Bu şagirdlər problemləri fiziki yolla həll etməyi, böyük fiziki güc tələb edən həlləri axtarmağı, problemləri fərdi olaraq həll etməyi üstün tuturlar; kiçik qruplarda işləməyi sevirlər; praktiki işlər, layihələndirmə, modelləşdirmə, gerçək hadisələr, öyrənmədə fiziki iştirak (cəlb olunma), biliyi əldə etmək üçün istehsalat praktikaları, kiçik qrup müzakirəsi əsas çalışma xüsusiyyətləridir.

Testlər, esse sualları tipli olanda daha yaxşı yerinə yetirirlər. Yazılı tapşırıqlarda böyük ehtimalla əlavə vaxta ehtiyac hiss edə bilirlər.

Əgər imtahan mühiti etibarlı deyildirsə "test-imtahan fobiyasından əziyyət çəkə" bilirlər. Xoş, estetik cəhətdən zövqlə təchiz edilmiş bir sinif atmosferi bu şagirdlərə effektiv öyrənmə mühiti yaradır. "Praktiki tövsiyələr", hərəkət yönümlü kitablar, dram əsərlərini (pyesləri) oxuyur, qısa həcmli kitabları oxuyurlar.

Əllə aydın, kursivlə yazmaq, fiziki hərəkətsiz oturmaq, dörd dəqiqədən çox izahatlara qulaq asmaq, yazı qaydalarına əməl etmək, yada salaraq, gördüyü və ya eşitdiyini emosiyalarla ifadə etmək, duyğularının incidiyini öyrənmə, müəllimin istiqamətləndirməsi və təsdiqi olmadan bacarma, ünsiyyət bacarığı zəif bir müəllimin sinfində olma, əşyalara toxunma, hiss etmə, dəyişdirmə ehtiyacı bu öyrənmə tipinə aid olan şagirdlərin məktəbdəki əsas çətinlikləridir.

"Əgər belə olsa, bu necə hiss edilər" deyər düşünmə, problemin həlli məsələsində hissləri paylaşmaq üçün insanlarla danışma, doğru olduğunu hiss etsə bir həlli tətbiq etmə, öz istədiyi istiqamətdə getmə onların fəaliyyət yollarıdır.

Şagirdin bu tiplərdən hansına aid olduğunu müəyyən etmək üçün ilk növbədə sadə müşahidələr aparılmalıdır. Şagird gün boyu mahını oxuyaraq, gəzirsə audio, parlaq şəkili kitablar marağını çəkirsə vizual, bütün bunların xaricində çox hərəkətli və öyrəndiyi hər şey haqqında sizinlə danışmaq istəyirsə kinestetik öyrənmə tipinə aid ola bilər. Öyrənmə şəklini müəyyən edərək, tədris prosesində müvafiq tədris avadan-

lıqları və resurslardan istifadə etmək şagird müvəffəqiyyətini artırır(2,3,4,5).

Tədris prosesinin şagirdlərin öyrənmə tiplərinə uyğun təşkil edilməsi xüsusilə, yüksək zehni qabiliyyətləri olan şagirdlərin nailiyyətlərinin artmasına səbəb olar.

Müasir təhsil sistemi insanların ancaq bilikləri yadda saxlamaq və analiz etmək qabiliyyətlərini qiymətləndirir. Bu zaman yaradıcılıq və bilikləri praktikada tətbiq etmək qabiliyyəti diqqətdən kənar qalır. Bu konsepsiya məhz təlim prosesində təhsilənlərin yaradıcılıq və bilikləri praktikada tətbiq etmək qabiliyyətinin inkişaf etdirilməsinə yönəlmək baxımından müasir dövrdə böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Lakin hər bir şagirdə bu növlərdən birinin daha yaxşı inkişaf etməsinə baxmayaraq, digərləri də özünü bu və ya digər şəkildə göstərir. İstənilən halda müvafiq mühit yaradılsa hər bir şagirdə zəif hissə inkişaf etdirə bilər.

Problemin aktuallığı. Müasir təhsil sistemində təhsilənlərin intellekt qabiliyyətlərinin aşkar edilməsi və inkişaf etdirilməsində öyrənmə tiplərindən istifadə bir problem kimi getdikcə ən aktual xarakter alır.

Problemin elmi yeniliyi: Məqalənin elmi yeniliyi ondan ibarətdir ki, burada təhsilənlərdə intellekt qabiliyyətlərinin, öyrənmə formalarının aşkar edilməsinin təmin edilməsi ilə bağlı məsələlərə toxunulur, onun mahiyyəti, xarakterik əlamətləri, səmərəli qurulmasının imkan və yolları, həmçinin şərtləri diqqət mərkəzinə gətirilir, didaktik material kimi istifadə etmək haqda fikirlər irəli sürülür, tətbiqi ilə əlaqədar faydalı tövsiyələr verilir.

Problemin praktik əhəmiyyəti: Məqalədə tədris prosesində görmə, eşitmə, hərəkət fəaliyyət vasitəsi ilə öyrənmə tiplərinə müvafiq strategiyalar tətbiq etmək məsələsinin vacibliyi əsaslandırılır, təlim-tədris prosesində istifadə olunmasının düzgün qurulması ilə bağlı müəyyən təsəvvür yaradılır. Şagirdlərin öyrənmə tiplərinin bir çox cəhətlərinin pedaqoji fəaliyyət prosesində diqqətə çatdırılması xüsusilə böyük əhəmiyyətə malikdir.

Ədəbiyyat:

1. Əhmədov H., Zeynalova N. Pedaqogika: Dərslik. Bakı: Elm və təhsil, 2016.
2. Schunk D.H. Öyrənmə Teorileri. Çeviri Editörü: Yrd. Doç. Dr. Muzaffər Şahin, Ankara: Nobel Yayınları, Eğitimsel Bir Bakışla, 2011.
3. Selçuk Z., Kayalı H., Okut L. Çoklu Zekâ Uygulamaları. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 3. baskı, 2004.
3. Howard G.; Moran S. The science of multiple intelligences theory: A response to Lynn Waterhouse". Educational Psychologist// 2006, № 41 (4): pp.227–232.
4. Dunn R. Learning styles: Theory, practice and research. National Forum of Applied Educational Research Journal, 1999-2000, № 13(1), pp. 3-22
5. Dunn R. The Dunn and Dunn learning styles model: Theory, research, and application. In Micheal F. Shaughnessy (Ed.), Education in the 21st century, 1994, pp. 131-141. Portales, NM: Eastern New Mexico University: SN: 2146-9199

E-mail: nermine_m@mail.ru

Rəyçi: ped.elm.dok. İ.H. Cəbrayilov

Redaksiyaya daxil olub: 11.05.2018